

Emakeelelaul

Tõnu Kõrvits/Doris Kareva

2019. a juubelilaulupeoks tellitud uudisteose esimeses värsireas on kirjas meie laulupidude ja eestluse kestmise võti! Seetõttu on selles laulus teksti selgusel eriti suur roll.

Tõnu Kõrvitsa pigem lüürilisemapoolses laulus on kaks olulist muusikalist perioodi (A ja B).

Esimene neist **(A)** on mõõdukas tempos, kõlavate akordidega fraaside alguses.

Teine **(B)** on tempokam ja kergem, liikudes oma kulminatsiooni „elab ta sinu sees“.

Selle teose laulmisel on väga oluline jälgida autoripoolseid dünaamikamärke.

Kõik *forte* löigud tuleb hästi kõlama saada ja fermaadiakordidel teha sujuv *diminuendo piano* suunas, ilma akordi kõla kaotamata.

Pianotaktide korduvad laskuvad motiivid peavad jääma kergeks. Palun jälgida, et rõhulised löögid on vaid 1. ja 3. löögi sõna algused. Madalamas tessituuris sõnalõpud ei tohi mingil juhul „kolksuma“ hakata.

Samuti on suur oht, et **A** osa 3.-4. takt (pianos) võib jääda aeglasemaks. Palun hoida kindlat tempot!

Ainuke tempoväline akord on fermaadiakord.

B osa kulgeb sujuva *crescendo* ja edasiviimisega. Kõlaga lauldud 12.-14. takt juhivad ilma hingamata meid fraasi kulminatsiooni taktis 15.

C osa algab meeskooril taaskord julgelt, millele lisandub tempos ja *fortes* naiskoor (NB! 20 takti lõpuakordil pole fermaati!). Taktis 21 öelda toekalt pika triooli sõna algust („Laulude“)

D lõigus on uue tekstiga palju korduvat materjali. 34. ja 35. takti vahel ei hinga. 38. meeskoori takt vajab intonatsiooni kontrolli.

Taktid 41 ja 42 laulda väljapeetult ja kõlavalt suunaga 43ndasse takti, mille jooksul toimub kiire aeglustus ja *diminuendo*. Soprani soolo 44. taktis peab olema aeglustades selgesti kosta, kuid *diminuendoga*.

45. taktist alates algab lõpukulminatsiooni kasvatamine. Takt 49 vajab aega ja väljalaulmist.

Järgnev fraas, taktist 50, ei tohiks enam pianosse „kukkuda“, vaid võiks jääda kõlavaks *mf*.

Hingamiskomasid jälgida palun noodi järgi.

„Emakeelelaulus“ on emakeele hääldus erilise tähelepanu all!

Lisaks kõlavatele konsonantidele l, v, m, n, r („laulude“, „sel keelel“, „sulinal“, „vulinal“, „allikaveestki“, „merel“, „rabas“, „rõõmus“, „valus“), on oluline jälgida ka vokaalide värvi ja diftongide hääldamist.

Oluline on laulda välja esimese sõna diftong „Ei“, et esimese olulise fraasi mõte oleks selgesti arusaadav ega muutuks e-häälikul „lalisemiseks“.

Samuti vajavad tähelepanu diftongid sõnades „laulude“ ja eriti „toas taktis 38 („a“ võiks kõlada 4. löögil).

Selle laulu esitamine vajab kergust, aga ka helget kõla. Kiiret reageerimist tempo ja dünaamika muutustele.

Nautigem ilusat poeetilist ja kujundlikku eesti keelt, ilusas harmoonias ja viisikäikudes!

Loodan, et see laul pakub teile laulmisel rõõmu ja leiab rohket kasutust kooride kontsertidel!

Heli Jürgenson